

Democraten
Voerendaal

**Verkiezings
programma**
2022.2026

DV **Democraten
Voerendaal.**

Titel document

**Democraten Voerendaal
Verkiezingsprogramma 2022.2026**

Status

Definitief

Versie

1.0

Datum

31 januari 2022

Inhoudsopgave.

1. Inleiding	4
2. Een leefbaar en verenigingsrijk Voerendaal	5
2.1 Speerpunten ten aanzien van leefbaarheid en het verenigingsleven	5
2.1.1 Bevorderen leefbaarheid	5
2.1.2 Versterken verenigingsleven	6
2.1.3 Herstel na Corona	8
2.1.4 Lasten passend bij het voorzieningenniveau	8
2.1.5 Onderwijs	8
2.2 Verschillende kernen	9
2.2.1 Ransdaal	9
2.2.2 Klimmen	10
2.2.3 Ubachsberg	10
2.2.4 Kunrade en Voerendaal	11
3. Een sociaal, veilig en positief gezond Voerendaal	13
3.1 Bestrijding vandalisme en (drugs)overlast	13
3.2 Positief gezond	13
4. Volkshuisvesting en werkgelegenheid in Voerendaal	15
4.1 Volkshuisvesting	15
4.2 Werkgelegenheid	15
5. Een duurzaam Voerendaal	17
6. Samenwerking met en voor Voerendaal	19
6.1 Communicatie	19
6.2 De stem van de burger	19
6.3 Regionale samenwerking	20
7. Een financieel gezond Voerendaal	21
8. Samenvatting	22

1. Inleiding.

Voor u ligt ons nieuwe verkiezingsprogramma 2022-2026. Hierin beschrijven wij wat ons als partij bezighoudt en waarmee wij voor de burgers en ondernemers van Voerendaal ook in de komende jaren aan de slag gaan. De indeling van ons programma is opgedeeld in zeven hoofdstukken. Daarnaast gaan wij per kern in op kern specifieke onderwerpen.

Democraten Voerendaal zit al sinds lange tijd als grootste partij in de coalitie. In de afgelopen twaalf jaren is enorm veel bereikt ten goede van onze mooie gemeente. Burgers, verenigingen en ondernemers zijn nadrukkelijk betrokken geweest bij planvorming en realisatie van projecten en initiatieven en deze vorm van burgerparticipatie juichen wij van harte toe.

Voor het eerst leverde onze partij in de afgelopen raadsperiode zelfs twee wethouders aan het college van B&W en vijf raadsleden, waarvan twee vrouwelijk zijn. De afgelopen jaren jaar heeft Democraten Voerendaal als grootste fractie in de gemeenteraad, mede dankzij uw stem, een trekkende rol vervuld.

Wij zijn trots op de ontwikkelingen die binnen onze mooie gemeente gerealiseerd zijn en nog gerealiseerd gaan worden. Wij betreuren dat het raadsakkoord 2018-2022 geen lang leven beschoren was. Het was onoverkomelijk dat er wederom werd overgegaan op de aloude coalitie-oppositie structuur. Wij hechten eraan om in dit kader te benoemen dat de samenwerking met onze coalitiepartners (PvdA en CDA) steeds bijzonder constructief is geweest. Daarvoor zijn wij oprecht dankbaar!

In deze bizarre periode met corona is het niet altijd even gemakkelijk geweest (en nog steeds niet) om het positieve te blijven zien. Wij hopen echter dat daar snel verandering in zal komen.

Ook de komende vier jaren roepen wij iedereen op in het kader van '**Denk mee met DV**' uw input te leveren.

Voor u en samen met u gaan wij ook de komende 4 jaar weer **Doelgericht Verder**.

2. Een leefbaar en verenigingsrijk Voerendaal.

De leefbaarheid in het algemeen, maar vooral de leefbaarheid in de kernen, is voor onze burgers een belangrijk punt van aandacht. Leefbare en vitale kernen vormen immers het fundament van onze samenleving en zijn de plaats waar onze burgers zich thuis voelen. Een thuis waar het voorzieningenniveau op peil is. Goede gemeenschapsaccommodaties toegesneden op de behoefte van de inwoners zijn hierin een onmisbare schakel en realisatie hiervan heeft in de afgelopen jaren plaatsgevonden in de grote kernen. Realisatie van de Open Club Klimmen vormt de komende periode hierin het voorlopige sluitstuk. Een gezond en bloeiend verenigingsleven fungeert als het cement in onze maatschappij. Kwalitatief goed onderwijs in iedere kern is eveneens van groot belang voor de leefbaarheid. Daarnaast rekenen wij ook voorzieningen zoals huisarts, winkels, openbaar vervoer, een goed op orde zijnde openbare ruimte etc. tot de voorzieningen die wezenlijk zijn voor de leefbaarheid binnen ons mooie Voerendaal. Wij hebben op dit gebied de volgende speerpunten:

- Het bevorderen van de leefbaarheid;
- Het versterken van het verenigingsleven;
- Herstel na corona;
- Lasten passend bij het voorzieningenniveau;
- Onderwijs.

2.1 Speerpunten ten aanzien van leefbaarheid en het verenigingsleven.

2.1.1 Bevorderen leefbaarheid.

Leefbaarheid bevorderen wil Democraten Voerendaal aanpakken door de bestaande faciliteiten te behouden of te verbeteren. Denk hierbij aan een Burgerij binnen iedere kern. Ondersteuning zo licht mogelijk en zo zwaar als nodig met als uitgangspunt dat niemand buiten de boot valt. Het stimuleren van redzaamheid, eigen initiatief en zelfstandigheid, maar ook ontzorgen en naast iemand gaan staan die dat nodig heeft. Daarnaast is het belangrijk dat er aandacht is voor eenzaamheid. Immers eenzaamheid is niet alleen iets van een bepaalde leeftijdsgroep. Eenzaamheid komt voor binnen alle leeftijdsgroepen. Het feit dat je niet alleen bent, betekent niet dat je je niet eenzaam kunt voelen. Dit wellicht op de voorgrond niet in het oog springende probleem heeft wel meer aandacht nodig. We zullen meer aandacht geven aan het signaleren en aanpakken van eenzaamheid van jong tot oud en in alle kernen. Dit vraagt een verschillende aanpak. Denk hierbij aan bewustwording van het probleem en hoe je als burger bij je buurtbewoner eenzaamheid kunt herkennen, signaleren en bespreekbaar maken. Daarnaast ook maatschappelijke organisaties alerter laten zijn, denk hierbij aan hulp in de huishouding, maar ook het jeugd- en jongerenwerk.

Het risico op eenzaamheid bij mensen met een lichamelijke of psychische beperking is zo mogelijk nog groter! Om dit in preventieve zin aan te pakken, vergroten we de inclusiviteit, waardoor ook deze burgers kunnen blijven meedoen! Iedereen die wil meedoen, moet ook kunnen meedoen! Toegankelijkheid van onze voorzieningen zijn hierbij vanzelfsprekend volgens Democraten Voerendaal. Ook in de openbare ruimte moet hier qua inrichting rekening mee gehouden worden! Daar waar nodig, zijn (kleine) aanpassingen dan ook wat ons betreft aan de orde en makkelijk te realiseren.

Verder heeft ieder mens het recht op ontwikkeling. Dus ook oog hebben voor iedereen met een zichtbare en/of onzichtbare beperking. We zijn allemaal mensen met ieder zijn eigen talenten, maar wat voor de één vanzelfsprekend is, hoeft dat voor de ander niet te zijn. Ook een stukje bewustwording naar elkaar moet er zijn.

Het is van enorm belang dat onze kernen goed bereikbaar en veilig zijn voor alle verkeersdeelnemers. Dat betekent dat we vrachtverkeer zoveel als mogelijk willen mijden in de kernen, maar ook dat er voldoende veilige oversteekplaatsen en veilige fietsroutes zijn. Daarnaast dient er ook voldoende aandacht te zijn voor de begaanbaarheid voor minder validen in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. Onderhouden van faciliteiten en verkeersveiligheid is een taak van de gemeente. Echter de burgers zijn de gebruikers van deze faciliteiten en wegen. Democraten Voerendaal vindt dan ook dat burgers verantwoordelijk met deze faciliteiten moeten omgaan. Het is dan ook op zijn plaats om die verantwoordelijkheid niet alleen in het licht stellen van gebruik maken, maar ook eigen initiatieven moeten kunnen ontplooiën.

Democraten Voerendaal wil dat er in het kader van het Corona-herstelplan voor iedere kern een kernbudget vrijkomt waaruit de kern in afstemming met de gemeente hun eigen ideeën ten uitvoer kan brengen. Hierbij moet men denken aan initiatieven ter bevordering van de saamhorigheid in de betreffende kern.

2.1.2 Versterken verenigingsleven.

Een gezond en bloeiend verenigingsleven fungeert als het cement in onze samenleving. Echter, diverse verenigingen hebben last van vergrijzing en de gevolgen van Corona. Hierdoor dreigen zij aan kracht en vitaliteit in te boeten. Aandacht en ondersteuning van de gemeente is hierbij op z'n plaats. De verhoging van de basissubsidie met 25% vormde een goede impuls en zal wat ons betreft gecontinueerd worden. Veel leden zijn hun vereniging in deze moeilijke tijd trouw gebleven en hun contributie blijven voldoen, ondanks dat activiteiten niet konden plaatsvinden. De solidariteit van leden naar hun vereniging is groot. Echter we constateren ook dat er bij de besturen van deze verenigingen veel werk ligt en zij vaak ondersteuning missen. Democraten Voerendaal ziet graag dat hiervoor nog meer aandacht is, door bijvoorbeeld meer contact tussen verenigingsondersteuner en verenigingen. Ook een eenmalige extra ondersteuning voor alle verenigingen in het kader van het Corona-herstelplan juichen wij van harte toe.

Het beoefenen van creatieve uitingsvormen of sport is niet alleen maar leuk om te doen, het heeft ook een belangrijke maatschappelijke waarde. Sport kan een krachtig instrument zijn om de gezondheid te bevorderen. Via het stimuleren van verantwoorde sportbeoefening kan een gezonde levensstijl worden bevorderd en bewegingsarmoede worden tegengegaan. Daarnaast leert sport jongeren ook om zich aan bepaalde regels te houden. Derhalve vindt Democraten Voerendaal dat het meedoen bij een vereniging voor iedereen bereikbaar moet zijn, ongeacht leeftijd en sociale positie. De gemeente moet hiervoor de voorwaarden creëren. Al deze verenigingen, sportverenigingen maar ook harmonieën, schutterijen etc., zijn voor hun functioneren afhankelijk van de inzet en motivatie van vrijwilligers en een goede accommodatie. Verenigingen zelf dienen bekend te zijn met regelingen en voorzieningen die er zijn om mensen toch actief te kunnen laten zijn binnen het verenigingsleven. De gemeente dient verenigingen hierbij actief te betrekken en over te informeren. Daarnaast zien wij met belangstelling de eerste resultaten tegemoet van het lokale sport- en preventieakkoord. Het verrijken en verbreden van het sportaanbod in onze gemeente ondersteunen wij van harte. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling van Walking Football en Padel.

De continuering van de substantiële verhoging van de verenigingssubsidie is voor Democraten Voerendaal de komende periode dan ook een logisch gevolg. Verenigingen zijn gebouwd op de inzet van tal van vrijwilligers die ervoor zorgen dat een vereniging kan draaien. Dat zijn ook vrijwilligers die je niet meteen ziet, maar wel het kloppend hart zijn van een vereniging. Kortom, vrijwilligers maken een belangrijk deel uit van onze samenleving. Wij zijn bijzonder verheugd dat wij in Voerendaal over een groot vrijwilligerskorps kunnen beschikken. Binnen de Burgerijen bijvoorbeeld zorgen ongeveer 125 vrijwilligers wekelijks voor vele diverse activiteiten voor de bezoekers. Iets wat zonder hen absoluut onmogelijk is.

Andere mensen die we vaak niet op de voorgrond zien staan, maar die er wel degelijk zijn, zijn onze mantelzorgers. Deze mantelzorgers staan dag en nacht klaar voor hun partner, ouder, kind, buurman, dorpsgenoot, etc. Deze mantelzorg kan variëren van een dagelijks telefoontje, een wandeling tot iedere dag ondersteunen bij het verzorgen. Juist deze mantelzorg is van onschatbare waarde voor degenen die het ontvangt, maar ook voor de gehele gemeenschap. Hierdoor kunnen mensen mee blijven doen in deze maatschappij. Vaak vervullen mensen deze taken als een vanzelfsprekendheid zonder te beseffen dat ze mantelzorger zijn, dat ze overbelast kunnen raken en dat ze hulp kunnen vragen. Daarom vindt Democraten Voerendaal het van belang dat we deze mensen bewust maken van hun rol, er tijdig ondersteuning komt en indien gewenst, deze mensen tijdelijk ontlast worden. Democraten Voerendaal is verheugd te zien dat er binnen onze gemeente periodiek aandacht wordt besteed aan deze mensen in de vorm van waarderingmomenten en dat dit wordt gecontinueerd.

2.1.3 Herstel na Corona.

Ondanks dat we ervan uitgaan dat Corona ons niet in de greep zal houden, zal de impact nog zeker een bepaalde periode zijn invloed op ons leven hebben. Juist op het moment dat ons sociaal en maatschappelijk leven weer in het oude of nieuwe normaal terecht is gekomen, zullen we ervaren wat de gevolgen zijn voor iedereen, van jong tot oud, en van arm tot rijk. Juist dan is het zaak om elkaar te ondersteunen. Er zal dan ook een herstelplan Corona dienen te komen. Dat is niet iets van alleen de gemeente, maar van ons allen. Op dit moment is de gemeente bezig met een inventarisatie. Democraten Voerendaal omarmt dit initiatief van de gemeente en wil hier in de komende periode in samenspraak met de burgers dit herstelplan maken en ook uitvoeren. Wat ons betreft doen wij een aantal suggesties (niet limitatief):

1. Een extra subsidie voor onze verenigingen. De leden en vrijwilligers hebben twee magere jaren achter de rug. We willen hiermee onze waardering uitspreken en de vereniging weer als vanouds tot bloei laten komen. Na deze impuls is het weer aan de vereniging zelf;
2. Kernbudget. Er is veel gevraagd van onze inwoners. Als lokale overheid kunnen we middels het beschikbaar stellen van een kernbudget een bijdrage leveren aan de saamhorigheid en het elkaar weer ontmoeten;
3. Voerendaalsamensterkbon. Middels een tegoedbon voor ieder huishouden, te besteden bij onze lokale ondernemers en verenigingen, ondersteunen we ook de lokale economie. Het mes snijdt daardoor aan 3 kanten!

Het moge duidelijk zijn dat wij als Democraten Voerendaal willen dat we stevig meehelpen aan het weer op gang krijgen van onze sociale netwerken en willen investeren in het versterken hiervan.

2.1.4 Lasten passend bij het voorzieningenniveau.

Leefbare kernen vragen om voldoende goed uitgeruste voorzieningen. Dit kost geld. Als Democraten Voerendaal vinden wij dat de lasten passend dienen te zijn bij het voorzieningen-niveau. Wij zetten ons in om het huidige voorzieningenniveau te verbreden en op kernniveau vraaggericht in te zetten i.p.v. aanbodgericht. Een onderdeel hiervan is door de voorzieningen te bemensen met professionals en vrijwilligers. Dit alles vraagt in iedere kern een afgewogen besluit en een maatwerkoplossing. Wij zijn dan ook geen voorstander van een generiek beleid. Wij staan voor lokaal maatwerk!

2.1.5 Onderwijs.

Onderwijs in iedere kern zorgt voor leefbare kernen. Immers als kinderen in hun eigen kern naar school gaan, zijn zij en hun ouders ook aanwezig in deze kern. Democraten Voerendaal vindt dan ook dat iedere kern het recht heeft op kwalitatief goed onderwijs. Hierbij is van belang dat het aanbod van leerlingen op een rendabel niveau blijft. Buiten kwalitatief goed didactisch onderwijs is het voor de ontwikkeling van een kind van belang dat ze zich ook op andere onderdelen ontwikkelen.

Democraten Voerendaal wil dat tijdens en na schooltijd ook aandacht is voor cultuur, creatieve ontwikkeling zoals muziekonderwijs en voldoende bewegingsonderwijs als gym en schoolzwemmen. Wij zullen hiertoe met de onderwijsstichting Innovo de gesprekken oppakken, om een zo rijk mogelijk onderwijsaanbod in onze kernen te organiseren. Uiteraard doen we dit niet alleen maar samen met onze buurgemeenten. Daarnaast willen we onze leerlingen blijven stimuleren om deel te nemen aan het Zomerfestival.

Ook veiligheid binnen en buiten de schoolomgeving dragen bij aan het welbevinden van alle gebruikers van de school. Democraten Voerendaal pleit voor een preventieve aanpak en regionale samenwerking. Een mooi voorbeeld dat we hier willen noemen is de 'gelijke kansen alliantie'. Deze samenwerking tussen diverse Parkstad gemeenten richt zich op goede en veilige overgang van primair naar voortgezet onderwijs. Dit alles in het belang van het kind en de ouders/verzorgers. Ook in het bestuurlijk overleg VIOS (veiligheid in en om school) zullen we aandacht blijven vragen voor een veilige omgeving in en om de scholen.

De afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in een kwalitatief hoogwaardige en toekomstbestendige voorschoolse kindvoorziening. Met de komst van een nieuwe aanbieder voor kinderopvang in Voerendaal wordt ook hieraan op professionele wijze invulling aangegeven. Democraten Voerendaal vindt de doorgaande ontwikkelingslijn bij kinderen en jeugdigen van belang waarbij vroegtijdig problemen worden opgespoord en worden opgelost. De komst van één JGZ (Jeugd Gezondheids Zorg 0-18 jaar) levert hieraan een wezenlijke bijdrage. Hierdoor is er geen knip meer tussen 0-4 jarigen en 5-18 jarigen en dus is er sprake van de eerder genoemde doorgaande lijn.

2.2 Verschillende kernen.

In alle kernen zijn een aantal zaken van belang. Voor de komende periode is de insteek:

- De leefbaarheid/het voorzieningenniveau in brede zin op peil houden;
- Initiatieven vanuit de burgers en initiatiefgroepen om de sociale cohesie/gemeenschapszin te bevorderen zullen worden gestimuleerd;
- Inzet buurtbus en boodschappenbus voorziet in een behoefte en dient komende periode gecontinueerd te worden.
- Inzetten van een kernbudget.

Uiteraard is dit niet overal hetzelfde of in dezelfde mate nodig. Hieronder onze ideeën op specifiek kernniveau.

2.2.1 Ransdaal.

In Ransdaal staat het behoud van de basisschool hoog op de agenda. De leefbaarheid in een kern wordt mede bepaald door aanbod van kwalitatief goed basisonderwijs. Democraten Voerendaal zal er alles aan doen om basisonderwijs in Ransdaal te behouden.

Het multifunctionele centrum ('t Wouves) blijkt in een behoefte te voorzien en met de komst van het wijksteunpunt/de Burgerij kan worden ingespeeld op de vraag van de burger.

Daarnaast zien wij in het initiatief van het multifunctioneel bijgebouw verdere postieve ontwikkelingen die de leefbaarheid in Ransdaal ten goede komen.

De reconstructie van de Ransdalerstraat, inclusief aanleg gescheiden riool, is naar volle tevredenheid afgerond. De realisatie van goede afwatering en de aanleg van waterbuffers moeten toekomstige wateroverlast zoveel mogelijk beperken. Daarnaast pleiten wij voor een nieuw te realiseren route, bestemd voor landbouwverkeer.

Voor de komende periode is de insteek:

- Behoud en doorontwikkeling van de basisschool voor kwalitatief goed onderwijs;
- Bieden van kwalitatief goede peuteropvang zolang het aantal peuters voldoende is;
- Het zoveel als mogelijk ontlasten van de kern Ransdaal van landbouwverkeer door het aanleggen van een alternatieve route en het stimuleren van het gebruik hiervan.

2.2.2 Klimmen.

In Klimmen staat het grootste project, de Open Club, op het punt van uitvoering. Een project dat voor een belangrijk deel tot stand is gekomen door de participatie van velen. De gemeente heeft hierin constructief meegedacht en gezorgd voor de inbreng van derden-gelden. De Open Club moet een impuls worden voor de gemeenschap in Klimmen, op het vlak van leefbaarheid, verenigingsleven, ondernemerschap en onderwijs. Een integraal plan, inclusief woningbouw en zonder noemenswaardige concurrentie voor de gevestigde horeca. De Open Club, inclusief zorgvoorzieningen, moet een enorme meerwaarde geven aan de leefbaarheid van de kern Klimmen.

De bouw van 17 zorgwoningen aan de Klimmenderstraat nadert zijn voltooiing. De sportvelden voor fusieclub Hellas zijn grotendeels gerealiseerd. Door de reconstructie A79 en toepassing van dubbellaags) ZOAB is de geluidshinder weliswaar iets afgenomen, maar overlast wordt nog steeds ervaren.

Voor de komende periode is de insteek:

- Realisatie/uitvoering plannen Open Club (onderwijs, sport, cultuur en gezondheid) inclusief 24 woningen;
- Realisatie bouw 22 huurwoningen Houtstraat/Dr. Poelsstraat door Woningstichting Vanhier Wonen;
- Stimuleren realisatie geluidswerende maatregelen langs de A79 blijft een aandachtspunt. Overleg en afstemming omtrent problematiek met Rijkswaterstaat.

2.2.3 Ubachsberg.

In Ubachsberg is de verbouwing van de Auw Sjoel tot MFC Auw Sjoel volledig en naar volle tevredenheid van de gebruikers afgerond. Bij dit project is burgerparticipatie ten volle benut. De Burgerij, een laagdrempelig wijksteunpunt, is integraal onderdeel van het MFC geworden.

Daarmee is Ubachsberg de laatste kern van Voerendaal waar een gemeenschapsaccommodatie is gerealiseerd.

Op het vlak van infrastructuur en verkeersveiligheid zijn diverse plannen uitgevoerd of op dit moment nog in uitvoering. De verkeersveiligheid van de Kerkstraat wordt opnieuw bekeken en daar waar nodig worden verkeersveilige maatregelen genomen. De reconstructie van de Bergseweg is afgerond evenals de reconstructie van de kruising Hunstraat/Daelseweg. In het kader van duurzame afwateringbeleid heeft afkoppeling van hemelwaterafvoer van het riool plaatsgevonden. De aanleg van de vrijliggende fietsverbinding Daelseweg is onlangs gerealiseerd. Planvorming fietspad Vrakelbergerweg is afgerond. Aanbesteding vindt op dit moment plaats. De jeu de boulesbanen (2 stuks) op sportcomplex In Gen Anker zijn gerealiseerd. Ontmanteling van nertsenfarm aan de Bergseweg heeft plaatsgevonden. Democraten Voerendaal zet zich in voor woningbouw op deze locatie.

Voor de komende periode is de insteek:

- Realisatie vrijliggend fietspad Vrakelbergerweg en een ecologische corridor;
- Behoud van kwalitatief goed onderwijs voor de kern Ubachsberg met de bouw van een nieuwe school, zo mogelijk integraal met woningbouw en een koppeling met de bestaande MFC en peuteropvang;
- Onderzoek naar het behoud van en/of in ere herstellen van de Kalkovens, passend in het Land van Kalk.
- Aanpassing kometree Kerkstraat.

2.2.4 Kunrade en Voerendaal.

In de afgelopen periode is veel opgepakt op het terrein van de leefbaarheid in de kernen Kunrade en Voerendaal. Het tegengaan van leegstand van winkelpanden in de kern Voerendaal is een van onze prioriteiten. Aankoop van enkele panden en de inzet van Streetwise heeft een positieve invloed op de leefbaarheid van de kern Voerendaal.

Ook particuliere initiatieven die daartoe bijdragen zullen wij ondersteunen en omarmen. Zo heeft de reconstructie van het Freuleshoes de uitstraling van het Kerkplein een boost gegeven. Ook andere plannen voor opwaardering van het Kerkplein kunnen daarbij op onze steun rekenen. De realisatie van wijksteunpunt de Burgerij in combinatie met de bibliotheek heeft naar ieders tevredenheid plaatsgevonden. In de kern Kunrade heeft Delphinium een zorgvoorziening gerealiseerd. Daarmee wordt een nieuwe impuls gegeven aan de zorgbehoefte van velen. De kapelfunctie is voor bewoners van Delphinium en buurt-bewoners behouden gebleven. Tevens heeft opwaardering van het Onze Lieve Vrouweplein plaatsgevonden. Door de reconstructie van de A79 en lokale toepassing van dubbellaags ZOAB is de geluidshinder van de A79 weliswaar iets afgenomen, maar overlast wordt nog steeds ervaren.

Voor de komende periode is de insteek:

- Planvorming en uitvoering woningbouw op het terrein voormalige Groene Kruis gebouw;
- Tegengaan overlast/verloedering;
- Initiatieven van particulieren die de leefbaarheid van de kernen bevorderen zullen wij ondersteunen;
- Invulling geven aan potentiële woningbouw in het centrum en de kern Kunrade;
- Stimuleren realisatie geluidswerende maatregelen langs de A79 en A76 blijft een aandachtspunt. Overleg en afstemming omtrent problematiek met Rijkswaterstaat;
- Uitvoering geven aan reconstructie van infrastructuur waarbij ook vergroenen en verduurzamen van openbare verlichting wordt meegenomen.

3. Een sociaal, veilig en positief gezond Voerendaal.

3.1 Bestrijding vandalisme en (drugs)overlast.

Democraten Voerendaal ziet tot haar genoegen dat er in de achterliggende periode verdere stappen zijn gezet in de bestrijding van onder meer de drugscriminaliteit. Er worden structurele initiatieven ontplooid om dit verder terug te dringen met bijvoorbeeld "hens-plantages de woonwijk uit". Er blijven echter nog aandachtspunten wat ons betreft. Hierbij valt te denken aan vandalisme en ervaren overlast door jongeren. Democraten Voerendaal is daarom blij dat er een uitbreiding is van het aantal uren BOA capaciteit en de inzet van een jeugd en jongeren werker binnen de gemeente. Ook de wekelijkse inzet van de JenS bus t.b.v. de jeugd stemt tot tevredenheid. De huidige ontwikkelingen ten aanzien van de afname van de politiecapaciteit in de regio Zuid Limburg, en daarmee ook binnen Parkstad en Voerendaal, baart Democraten Voerendaal zorgen. Dit moet voor de regio een reden zijn voor een gezamenlijke lobby richting de rijksoverheid. Om de leefbaarheid te vergroten zullen we er zeer kritisch op blijven toezien dat de nodige stappen zullen worden gezet om ook deze overlast terug te dringen. Daarnaast maken wij ons sterk voor voldoende accommodaties waar onze jeugd zich kan ophouden. Hierover zal er samen met, en niet alleen over de jeugd, moeten worden gesproken. Er mag wat ons betreft dus meer en beter gecommuniceerd worden, ook via de sociale media waardoor de lijntjes net iets korter zijn en als prettig worden ervaren.

3.2 Positief gezond.

Met het afsluiten van het regionaal preventieakkoord 2021-2023 heeft de gemeente Voerendaal, samen met de andere Zuid Limburgse gemeenten, dé kans om zich meer in te zetten voor gezondheidspreventie middels het programma van Positieve Gezondheid. Het bevat concrete maatregelen om roken, overgewicht en overmatig alcoholgebruik tegen te gaan. Ook is er ruimte om in te zetten op achterliggende problematiek zoals schulden, armoede en eenzaamheid. Dit alles met als doel om in Zuid Limburg vanaf – 9 maanden gezondheidswinst te boeken. 'Positieve gezondheid' krijgt dan ook terecht de nodige aandacht binnen Voerendaal. Democraten Voerendaal pleit ervoor dat zo min mogelijk mensen op of onder de armoedegrens moeten leven. Om mensen met lage inkomens (tot 120% van het betaansminimum) nu snel te ondersteunen bij de stijging van de energieprijzen stellen wij voor om een eenmalige tegemoetkoming te verstrekken ter bestrijding van energiearmoede. Daarnaast vinden wij het van belang dat, daar waar mogelijk, de menselijke maat wordt gehanteerd voor mensen die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. Hierbij hebben wij alle vertrouwen in onze intergemeentelijke sociale dienst KOMPAS, die dit al jaren lang als één van de beste sociale diensten van Nederland voor onder meer Voerendaal uitvoert. Wat Democraten Voerendaal betreft valt er NIEMAND buiten de boot.

Er is veel aandacht voor het bewegen van zowel oude alsook de jonge inwoners. Ook het rookvrij maken van kinderrijke omgevingen stemt ons positief. Wij gaan de komende jaren op deze ingeslagen weg verder. Samen met diverse partners willen wij op die manier een trendbreuk realiseren om de achterstanden die er zijn in te lopen. Als ontwikkelpunt noemen wij hier nog dat er meer aandacht mag zijn voor de verbinding tussen jong en oud. Wij vinden dat hier vele voordelen aan vast zitten, zoals meer begrip voor elkaar en elkaars belangen.

De afgelopen jaren zijn veel gemeentelijke gebouwen via projecten toegankelijk gemaakt voor minder valide mensen. Denk bijvoorbeeld aan het gemeentehuis, het Kunderhoes, de sporthal / zwembad de Joffer enz. De openbare infrastructuur (wegen en trottoirs) zijn de afgelopen jaren via reconstructieprojecten en werkzaamheden onder handen genomen.

4. Volkshuisvesting en werkgelegenheid in Voerendaal.

In Voerendaal is het 'goed wonen' is een veel gehoorde uitspraak. Naast wonen is het ook van belang dat er voldoende werkgelegenheid is en blijft binnen Voerendaal.

4.1 Volkshuisvesting.

De laatste jaren is de huizenmarkt overspannen. Hierdoor is het voor sommige doelgroepen, met name de starters en senioren, moeilijk om een passende woning binnen Voerendaal te vinden. Dit geldt zowel voor huur- als voor koopwoningen. Om de eigen jeugd een kans te bieden in Voerendaal is het van belang dat er een juiste verhouding komt in de woningvoorraad en type woningen zodat er een goede doorstroom mogelijk is. Hierdoor kan jong en oud in Voerendaal blijven wonen. Voorbeelden van initiatieven die hierbij positief bijdragen zijn bijvoorbeeld 't Veldje en de aanstaande projecten met levensloopbestendige woningen zoals de locatie van het voormalige Groene Kruisgebouw en de appartementen binnen het plan Open Club Klimmen.

Daarnaast zijn binnen de gemeente nog voldoende braakliggende stukken grond en leegstaande panden aanwezig. Het is van groot belang dat deze niet onderhevig worden aan verloedering en vandalisme. Middels een door Democraten Voerendaal gevraagd Masterplan Wonen dienen de kansen in kaart gebracht te worden die hier te realiseren zijn qua woningbouw, voor jong en oud. Dit kan betrekking hebben op initiatieven van zowel particulieren als van woningstichtingen. In dit Masterplan Wonen dienen minimaal de volgende zaken aan bod te komen:

- De opgave (aantallen en verdeling binnen sociale huur en koopwoningen);
- Hoe gaan we dat doen (kaders vaststellen, behoefte en wijzigingen hiervan monitoren, maatwerk leveren, samenwerking met derden, beperken van regels en vlotte doorlooptijden, participatie en communicatie);
- Transformeren van de bestaande woningvoorraad (verduurzaming van en levensloopbestendig maken van woningen).

Democraten Voerendaal juicht een juist woningaanbod toe en ook de verlengde en zelfs iets verhoogde starterslening zien wij als een belangrijk instrument om de jongeren een kans te geven om in Voerendaal te kunnen (blijven) wonen. Wij pleiten ervoor om, daar waar mogelijk, de eigen burger voorrang te geven bij toewijzing van een woning.

4.2 Werkgelegenheid.

Als het ergens goed wonen is, is het van belang dat er ook voldoende werkgelegenheid, ofwel economische bedrijvigheid aanwezig is. Zo is de afgelopen periode de uitbreiding van het bedrijventerrein Lindelaufergewande III succesvol afgerond.

Ook is met hulp van Streetwise ervoor gezorgd dat nagenoeg alle winkelpanden in het centrum van Voerendaal in gebruik zijn genomen. Hierdoor is en blijft Voerendaal aantrekkelijk, zowel voor ondernemers zelf als voor de klandizie. Dit mag niet verloren gaan. Naast het niet minder belangrijk zijnde verenigingsleven draagt ook een goede werkgelegenheid en economische bedrijvigheid bij aan het levendig houden van de Voerendaalse samenleving.

5. Een duurzaam Voerendaal.

Duurzaamheid heeft de afgelopen raadsperiode al vaak op de agenda gestaan. Naar de toekomst toe wordt dit aspect, in de breedste zin van het woord, nog belangrijker maar ook lastiger. We komen allemaal, zowel lokaal, regionaal, nationaal als mondiaal, voor belangrijke en complexe vraagstukken te staan. Wij als Voerendaal alleen gaan de wereld niet verbeteren en toch kunnen we hier ons steentje wel aan bijdragen. In de afgelopen raadsperiode zijn o.a. de volgende zaken aan de orde geweest of zelfs al gerealiseerd:

- Opening van de WoonWijzerWinkel. Hier kunnen mensen terecht voor vraagstukken op het gebied van duurzaamheid;
- Het houden van het Duurzaamheidsfestival;
- Het verstrekken van subsidie indien regenwater op eigen terrein afgekoppeld en geïnfiltreerd kan worden;
- Het verminderen van de waterproblematiek te Ransdaal;
- Aanleg zonnepanelen op gemeentelijk eigendom zoals het gemeentehuis;
- Toepassing van elektrische voertuigen en gereedschappen binnen de gemeentelijke dienst;
- Continuering van het verleden (het toepassen van LED-verlichting) van de openbare verlichting;
- Vaststelling van het RES, ofwel het beleidsstuk bekend als Regionale Energie Strategie;
- Vaststelling van het RAK (hierin zijn de kaders en randvoorwaarden gesteld waaraan de eventuele realisatie van zonneweides binnen het zoekgebied dienen te voldoen zodat deze dusdanig ingepast worden, zonder dat de omgeving hiervan hinder ondervindt en zelfs ervan kan meeprofiteren uit opbrengsten welke ingezet kunnen worden in de aanliggende gebieden/kernen).

Ondanks dat er al flink wat stappen in de goede richting zijn gezet, zijn we er nog lang niet. We moeten blijven verduurzamen, zowel kleinschalig als grootschalig en bovendien op een verantwoorde manier. Zeker, de al in gang zijnde energietransitie vraagt veel van ons allemaal. Het is en blijft een kunst om een goede balans te vinden tussen de verdeling van de ruimte voor wonen, groen, economie en (onder bepaalde voorwaarden) energieopwekking, waarbij we ervoor moeten zorgen dat het unieke landschappelijke karakter behouden blijft.

Voerendaal bezit veel groen dat moet worden gekoesterd en bovendien behouden moet blijven voor onze inwoners en recreanten. Het toerisme kan en mag groeien waarbij duurzaamheid voorop staat en er geen grote belasting op de aanwezige natuur, het landschap of leefomgeving plaats vindt.

In juni 2021 hebben we te maken gehad met hevige en langdurige regenval met wateroverlast tot gevolg. Dit is mogelijk een gevolg van het klimaat dat verandert. Naast het duurzaam opwekken van energie (zonne-energie), moeten we er ook voor zorgen dat hittestress en wateroverlast, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, tot een minimum beperkt blijven of, indien mogelijk, voorkomen kunnen worden.

Hierbij zal op iedereen, zowel inwoners als ondernemers, een beroep gedaan worden om hier positief aan bij te dragen. Alleen samen kunnen we hier stappen in maken. Hiervoor ziet Democraten Voerendaal de volgende speerpunten om Voerendaal nog duurzamer te laten worden:

- Het blijven communiceren over duurzaamheid met inwoners en ondernemers;
- Het continueren van het Duurzaamheidsfestival;
- Het onderzoeken van mogelijkheden:
 - om eigenaren van grote daken, die geschikt zijn om 54 tot 180 zonnepanelen op aan te brengen, te stimuleren om over te gaan tot de aanleg hiervan;
 - om een eigen energiebedrijf op te richten, mogelijk in samenwerking met bestaande initiatieven binnen Voerendaal;
- Realisatie van zonneweides op beperkte schaal en op een duurzame, ecologisch en maatschappelijk verantwoorde wijze, binnen de vastgestelde kaders van RAK. Hierbij vinden wij het belangrijk dat de zonneladder wordt gevolgd; Let wel: zonder draagvlak dus GEEN zonneweides!
- Het creëren van voldoende ruimte in het straatbeeld voor groen en water naast de benodigde verharding;
- Zorgen voor de juiste beplanting zodat deze levensvatbaar is en bestand is tegen exogene factoren (stroofzouten, hogere temperaturen, droogte);
- Behoud, verbeteren en herstellen van (kleine) landschapselementen zoals:
 - graften;
 - hagen;
 - poelen;
 - holle wegen;
- Het groenbeheer dient op maat te zijn en hierin moet ruimte komen voor biodiversiteit;
- Meer gestuurd moet worden op circulariteit. Hierbij gaat het vooral om;
 - Het beperken van afval tot een minimum of zelfs tot nul;
 - Het bouwen of aanleggen van nieuwe voorzieningen waarbij zo min mogelijk nieuwe grondstoffen benodigd zijn;
 - Aansluiten bij het regionaal/provinciaal circulair (inkoop)beleid;
 - Het faciliteren in repair cafés (ontmoetingslocatie waar burgers terecht kunnen om hun spullen eerst nog te repareren in plaats van deze weg te gooien);
- Realisatie van voldoende laadpunten voor elektrische voertuigen.

Om dit alles te kunnen realiseren is naast voldoende budget ook draagvlak onder de inwoners en ondernemers van Voerendaal van groot belang. Dit wordt gerealiseerd door voldoende en goede communicatie vanuit de gemeente. Ook in het onderwijs binnen Voerendaal kan hier veel winst behaald worden door dit aan de lesstof toe te voegen.

6. Samenwerking met en voor Voerendaal.

6.1 Communicatie.

Onze communicatieve wereld verloopt tegenwoordig veel via de digitale snelweg. De afgelopen jaren is de digitale communicatie tussen gemeente en onze burgers sterk verbeterd. Denk hierbij aan een overzichtelijk website, het digitaal wijzigingen doorgeven (verhuizing), digitaal nagaan wat vergunning plichtig is en wat niet, aanvragen activiteiten-subsidie, etc. Ook een avondopenstelling is een goede ontwikkeling betreffende de huidige flexibele samenleving. Verder zijn wij blij dat naar aanleiding van onze motie iedereen inmiddels de mogelijkheid wordt geboden om ook digitaal afspraken te plannen in het gemeentehuis. Ook het digitaal melden van zaken betreffende de woon- en leefomgeving kan heel makkelijk via de Voerendaal app. Echter wat nog niet zo goed werkt is de opvolging van de melding, met name de terugkoppeling vanuit de gemeente. Hiervoor zullen wij aandacht blijven vragen. Juist het feit dat we steeds meer communiceren via de digitale snelweg, betekent niet dat dit voor iedereen de juiste of makkelijkste weg is. Democraten Voerendaal vond en vindt nog steeds dat al onze burgers bekendmakingen of andere belangrijke informatie vanuit de gemeente zowel digitaal als op schrift tot zich moeten kunnen nemen. Hiervoor heeft Democraten Voerendaal een motie ingediend welke is aangenomen. Communicatie vanuit de gemeente dient volgens ons klantgericht te zijn.

6.2 De stem van de burger.

Democraten Voerendaal vindt het van belang dat we de stem van de burger verwoorden. Immers we zijn uw volksvertegenwoordiging. Dat betekent voor ons dat wij graag met iedereen het gesprek aan gaan over wat er goed gaat, maar ook over waar er knelpunten liggen. Onze wethouders houden maandelijks spreekuren in de burgerijen, waar voor Corona regelmatig gebruik van werd gemaakt. Daarnaast hebben we als Democraten Voerendaal de afgelopen jaren periodiek een kernbezoek in een plaatselijke gelegenheid georganiseerd om met de burger in contact te komen. Hier hebben steeds meerdere burgers gebruik van gemaakt. Echter sinds de Coronapandemie hebben we dit helaas niet meer kunnen doen. De afgelopen periode zijn we wel ideeën bij de burgers gaan ophalen via de campagne: **'Denk mee met DV'**. Niet alleen in verkiezingstijd, maar ook daarbuiten vinden wij de stem van de burger belangrijk. Dat betekent dat we, als het weer kan, de kernbezoeken hervatten. Daarnaast willen wij dat er buiten verschillende adviesraden ook zoveel mogelijk ruimte wordt gegeven aan burgers om hun ideeën en meningen te ventileren.

Bij burgerinitiatieven is er een gedeelde verantwoordelijkheid van zowel burgers als gemeente. Hierbij krijgt gemeente dan een faciliterende en coachende rol. We zeggen vaak "de jeugd heeft de toekomst", maar dan moet de jeugd ook zelf hun stem kunnen laten horen. Democraten Voerendaal wil dan ook dat het jeugdpanel wordt gecontinueerd en een structureel karakter krijgt. Hiernaast willen we het "Jeugdlintje" introduceren zoals dat in andere gemeenten al bestaat.

Het Jeugdlintje is een jaarlijkse uitreiking voor jongeren tussen de 8 en 21 jaar die zich vrijwillig hebben ingezet voor de medemens en/of voor de samenleving. Dit kan weer dienen als voorbeeld voor andere jongeren, maar ook voor volwassenen.

6.3 Regionale samenwerking.

Democraten Voerendaal is niet voor herindeling. Zoals wij al meerdere jaren aangeven is een herindeling pas een optie als er een duidelijk inhoudelijk en financieel voordeel voor de burger ontstaat. Dat betekent echter niet dat we geen samenwerking met andere gemeenten ambiëren. Integendeel, we willen juist de samenwerking zoeken met andere gemeenten waarbij de inhoud leidend is. Dus zoals nu al, werkt de gemeente samen met parkstadgemeenten en dit is ook goed. Echter we willen dat er ook verder in de regio wordt gekeken. Denk daarbij aan de heuvelland gemeenten.

Het is belangrijk dat onze gemeente voldoende formatieve bezetting heeft om al hun taken en uitdagingen kwalitatief goed te kunnen vervullen.

Voor de komende periode is de insteek:

- Gemeentelijke informatie zowel digitaal als op schrift;
- Juiste en snellere terugkoppelingen naar burgers inzake gedane meldingen;
- Stimuleren van burgerparticipatie en het continueren van het jeugdpanel;
- Voor de regio relevante onderwerpen, ook in gezamenlijkheid oppakken.
- Gericht blijven op Parkstad maar daarnaast ook de samenwerking met het middengebied blijven vormgeven.

7. Een financieel gezond Voerendaal.

Democraten Voerendaal is groot voorstander van zo laag mogelijke lasten afgezet tegen een zo hoog mogelijk voorzieningenniveau. Hierin moeten steeds weer juiste afwegingen gemaakt worden. Een hoog voorzieningenniveau betekent immers iets in positieve zin voor de leefbaarheid in onze kernen. Deze leefbaarheid vinden wij van groot belang.

De lokale lasten in de gemeente Voerendaal liggen gemiddeld genomen aan de hoge kant als we dat vergelijken met omliggende gemeenten. Wij zijn dan ook ingenomen met het feit dat de huidige begroting laat zien dat de OZB voor woningeigenaren geïndexeerd wordt (4 jaar 2%). De OZB van de niet-woningen zal in de komende raadsperiode niet stijgen. Ook dit is een voorbeeld van het solide beleid van Democraten Voerendaal.

Daarnaast zijn wij zeer blij met de financiële situatie van onze gemeente in het algemeen. Onze reservepositie is duidelijk verbeterd in de afgelopen periode. Daarnaast hebben we een investeringsprogramma van ruim 30 miljoen euro weten neer te zetten. Kortom: Voerendaal is financieel kerngezond!

Het huidige gemeentebestuur heeft ook de afgelopen jaren de financiële situatie van de gemeente Voerendaal verder omgebogen. Inmiddels is er sprake van een sluitende, evenwichtige meerjarenbegroting, waarin enerzijds het huishoudboekje financieel op orde is en anderzijds ook noodzakelijke investeringen ten gunste van de lokale samenleving en woon- en leefomgeving opgenomen zijn. In voorkomende gevallen kan Voerendaal financiële tegenslagen opvangen. De provincie, als financieel toezichthouder van gemeenten, heeft Voerendaal zelfs gecompimenteerd met deze solide wijze van begroten.

8. Samenvatting.

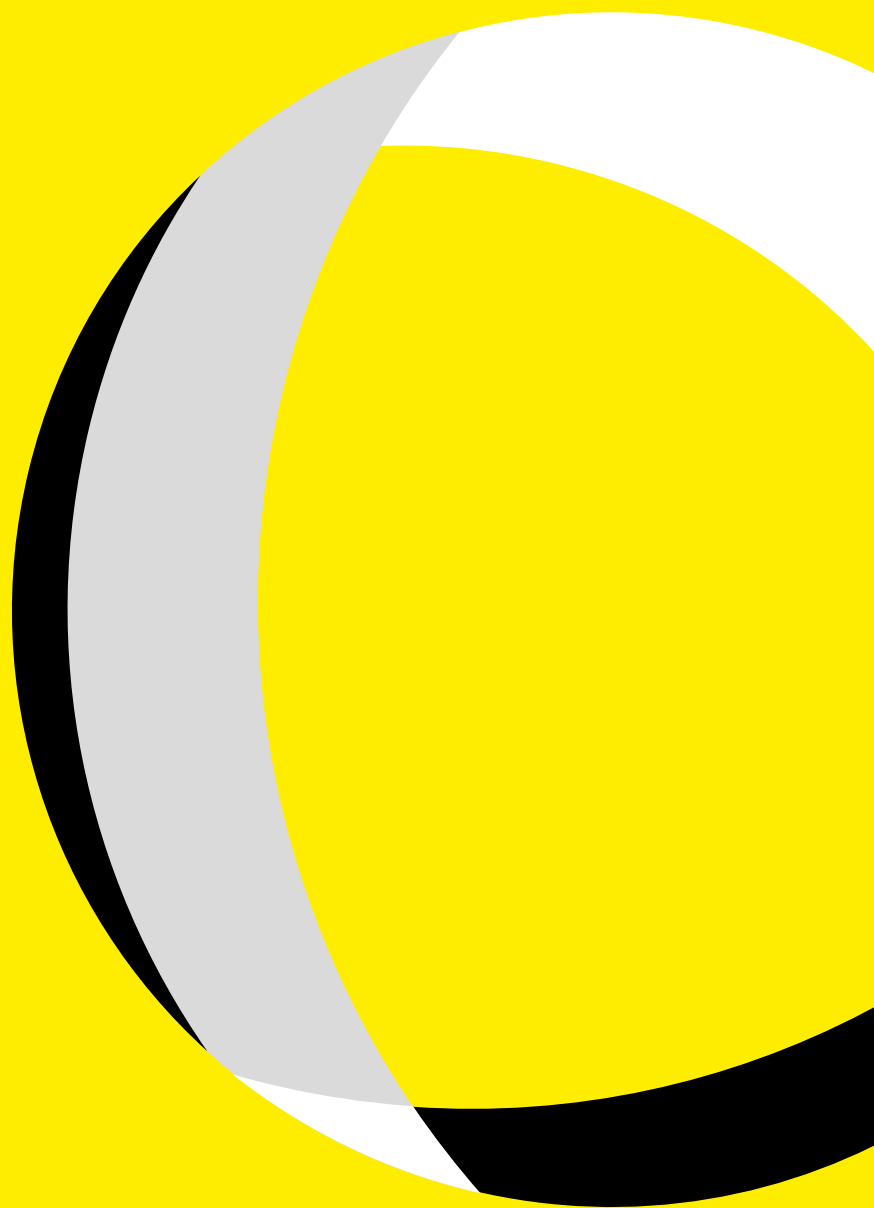
In voorgaande hoofdstukken zijn de standpunten van Democraten Voerendaal beschreven. In het kort zijn onderstaand de highlights van Democraten Voerendaal benoemd.

- **Masterplan wonen.**
 - Over 5 jaar moet iedereen in Voerendaal perspectief hebben op een woningmarkt die in balans is. Dit maakt Voerendaal tot een mooiere gemeente;
- **Lokaal maatwerk voor al onze kernen.**
 - Samen met de burgers in gesprek blijven om de leefbaarheid in de kern een impuls te geven;
- **Verenigingsleven.**
 - Het verenigingsleven blijft voor Democraten Voerendaal het cement van de samenleving. Daarom zetten wij in op het continueren van de 25% subsidie verhoging;
- **Leefbaarheid.**
 - Niemand valt buiten de boot;
 - Het overeind houden van de Burgerijen;
 - Ondersteuning mantelzorgers;
 - Bestrijding eenzaamheid;
 - Tegengaan energiearmoede;
 - Iedereen die wil meedoen, moet in de gelegenheid zijn om mee te kunnen doen;
- **Initiatieven Coronaherstelplan.**
 - Ondersteunen van inwoners, verenigingen en ondernemers in deze voor ons allen moeilijke periode middels:
 - Voerendaal Samensterkbon;
 - Kernbudget;
 - Eenmalige extra subsidie voor verenigingen;
- **Duurzaamheid.**
 - Ambitie Voerendaal Energieneutraal 2040;
 - Onderzoek naar stimuleringsregeling zon op grote daken;
 - Vergroening wijken (hittestress, biodiversiteit).

Naast de inhoudelijke punten staat Democraten Voerendaal ook de komende 4 jaar voor u klaar. Wij zijn en blijven zichtbaar, bereikbaar en benaderbaar.

Doelgericht Verder!
Voor u, samen met u.

Doelgericht Verder.

DV **Democraten
Voerendaal.**